

DEN MOTIVERENDE SAMTALE

Motivationen skal komme fra borgeren – og ikke fyldes på udefra, mener neuropsykolog **Tina Haren**, der ser det som et opgør med 'den professionelle ekspert'

FOTO: PRIVAT

#socialpædagog

Jeg hedder Anne-Mette Plambeck Vestergaard, er 57 år og arbejder som fast nattevagt på Refugium i Esbjerg, der er et døgnåbent § 110-tilbud til socialt udsatte borgere. At arbejde på skiftende tidspunkter giver en frihed, som betyder alt for mig. Men det vigtigste er et meningsfuldt arbejde, som jeg har nu. Jeg elsker det. Min opgave er at skabe ro og yde omsorg. Mange borgere kommer om natten, fordi de oplever uro eller føler sig forfulgte pga. psykotiske tilstande. Nogle gange er vi bare stille og ser tv, andre gange sørger jeg for lidt mad, og nogle nætter har vi lange snakke. Især sidst på måneden er borgerne stressede, fordi de ikke har penge til at dække misbruget, og så kan der være meget uro. Det er meget vigtigt med egenomsorg, for både natarbejde og målgruppen slider på krop og sind. Jeg sørger for hurtigst muligt at få vendt døgnrytmen igen og afstresse i naturen. Og så er opbakning fra ledelse og kolleger altafgørende, så jeg kan ventilere nattens oplevelser og være tryk på arbejdet. X

Kolofon

Udgives af Socialpædagogerne, Brolæggerstræde 9, 1211 København K. Tlf. 7248 6000. sl.dk /// Ansvarshavende Forbundsformand Benny Andersen /// Redaktion Søren Lauridsen (chefredaktør), sln@sl.dk, Tina Løvbohm Petersen, tln@sl.dk, Malene Dreyer, mad@sl.dk, Marie Dissing Sandahl, mds@sl.dk, Lea Holtze, hol@sl.dk, Frederikke Halling Hastrup, frh@sl.dk, Trine-Maria Kristensen (sociale medier), tmk@sl.dk, Liselotte Steen Seider (webmaster), lss@sl.dk /// Kontakt redaktionen på nyhedsrum@sl.dk /// Layout René Hart /// Korrektur Tjerry Korrektur /// Produktion KLS PurePrint A/S /// Læserbreve Socialpædagogen er forpligtet til at optage læserbreve fra medlemmer. Vi opfordrer til, at indlæg højst fylder 2.000 anslag, og redaktionen forbeholder sig ret til at forkorte. Læserbreve med injurerende indhold afvises. Indlæg sendes til nyhedsrum@sl.dk /// Annoncer Se annonceinformation på socialpædagogen.sl.dk /// Oplag 45.000 i perioden 01.07.17-30.06.18 /// Redaktionen af 5/2022 er afsluttet 20.04.2022. Næste nummer udkommer i uge 25, 2022 /// Forsidefoto Sofia Busk /// 79. årgang /// ISSN 0105-5399

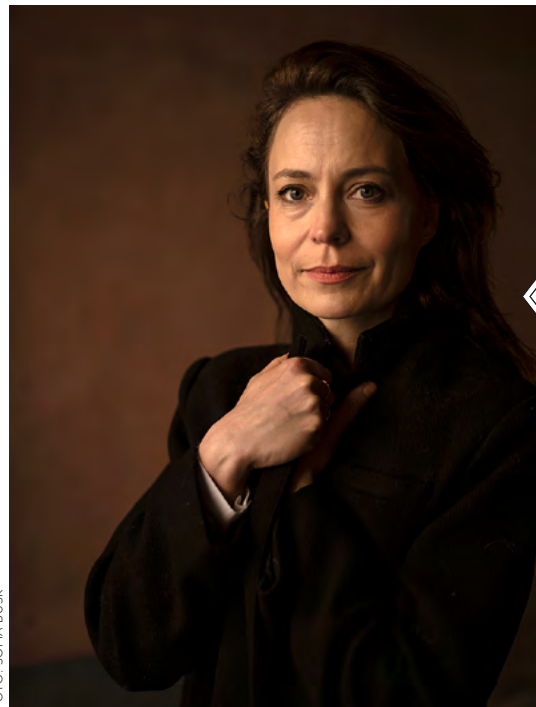
Magasinet er 100% fri for skadelige/hormonforstyrrende kemikalier og er certificeret efter verdens strengeste miljøcertificering.

Vi tager ansvar for indholdet og er tilmeldt

Danske Medier OPLAGSKONTROL

FOTO: SOFIA BUSK

8

Psykolog Tina Haren: Socialpædagogers arbejde med at skabe forandringer i borgernes liv kan føre til omsorgstræthed. Metoden Den Motiverende Samtale kan være en del af løsningen

PORTRÆT

20 Mit indtryk er, at mange socialpædagoger faktisk oplever det som en lettelse, når opgaverne er præciseret, og der er klare arbejdsgange for det sundhedsfaglige arbejde.

Christina Bro Nielsen, socialpædagog og tovholder for projekt 'Medicinsikre botilbud' i Assens Kommune

16

Tværfaglighed giver færre medicinfejl På Søparken er socialpædagogerne nøglen til at spotte de små tegn på sygdom hos beboerne. Arbejdspladsen deltager i projekt 'Medicinsikre botilbud', der slår fast, at medicinsikkerhed er en tværfaglig indsats

FOTO: SØREN KJELDGAARD

TEMA

TJEK OM DU FÅR DEN RIGTIGE LØN

Socialpædagogerne har lanceret en ny lønberegner, som du kan bruge til to ting: Tjekke, om du får den korrekte løn Sammenligne lønnen i forskellige stillinger på tværs af kommuner og regioner.

Du finder lønberegneren på sl.dk/faa-svar/loen/loenberegner

FOTO: KASPER LØFTGAARD

26

Ugens højdepunkt Hver tirsdag går elever fra Ungdomsuddannelsescenter Maglemosen til ridning. Timen på hesteryg pirrer sanserne, styrker motorikken og øger selvværdet

REPORTAGE

4

Faglige konferencer et hit

Over 550 medlemmer har i foråret været på en af tre konferencer afholdt af de faglige selskaber

6

Ny pjece 'På nettet'

Sammen med Lev har Socialpædagogerne lavet en pjece til borgere om at være på nettet

14

Sofa

Marianne og Marie bruger hver sin faglighed til at rådgive bosteder om oligofreni

24

Guide

Nyt refleksionsværktøj gør det nemmere at bruge Socialpædagogens podcast til faglig sparring

34

Springet

FOTO: RICKY JOHN MOLLOY

Som ung var han selv aktiv mobber. I dag bruger socialpædagog Viktor Træholt sin erfaring til at hjælpe mobbere og mobbeofre

OK-forbedringer er trådt i kraft

Resultaterne af Socialpædagogernes egne overenskomstforhandlinger 2021, som forløb sideløbende med de generelle aftaler for alle offentligt ansatte, udmøntede sig per 1. april.

Socialpædagogerne valgte primært at bruge sin pulje penge på løn og desuden på en række pensionsforbedringer og forbedringer af arbejdstidsaftalen. X

Få mere information – også om de andre overenskomstområder – på sl.dk/ok21

Rigsrevisionen har netop offentliggjort en beretning om handicapområdet. Alt for mange bliver visiteret til tilbud uden de rette kompetencer, og der bliver truffet mange ulovlige afgørelser. Skal en specialeplanlægning for alvor kunne mærkes af mennesker med handicap, er det altafgørende, at visitationen, den specialiserede viden og finansieringen er på plads.

Benny Andersen og Thorkild Olesen, formænd for hhv. Socialpædagogerne og Danske Handicaporganisationer, i et debatindlæg på sundhedsmonitor.dk

KONFERENCER

Faglige vitaminer til over 550 socialpædagoger

I løbet af foråret har forbundets faglige selskaber afholdt tre konferencer, hvor mere end 550 socialpædagoger deltog. Her fik deltagerne faglig inspiration og viden med hjem til arbejdet om bl.a. det gode pårørendesamarbejde, om udsathed i ungdommen med bl.a. selvskade og dobbeltdiagnoser. Og om socialpædagogik i en brydningstid, hvor synet på handicapområdet og på tværfagligt samarbejde har udviklet sig. X

FOTO: SOCIALPÆDAGOGERNE

STYRK SPECIALISERINGEN PÅ VORES UDDANNELSE

DET ER IKKE BARE PÆDAGOGUDDANNELSEN, der er under lup. Det samme er læreruddannelsen, og samtidig har en ny undersøgelse vist, at inklusionsprojektet i de danske folkeskoler har slået fejl. Kort sagt har alt for mange børn ikke fået den støtte, de burde få – og lærerne føler sig ikke altid klædt tilstrækkeligt på til den store opgave.

Faktisk svarer omkring halvdelen af lærerne, at de ikke har kompetencerne i forhold til børn med indlæringsvanskeligheder og socio-emotionelle vanskeligheder. Derfor kalder lærerne nu på mere af den faglighed på uddannelsen. Og ja. Selvfølgelig skal børnene have den rette støtte, så derfor er det en oplagt god idé at styrke det område på læreruddannelsen.

MEN – og det her er et stort men – så skal politikerne også huske pædagoguddannelsen. Her har evalueringen meget tydeligt vist, at det halter med især det social- og specialpædagogiske indhold. Derfor må og skal vi have en styrket socialpædagogisk specialisering på vores uddannelse. For den socialpædagogiske faglighed forandrer liv. Og vi har disse fem helt konkrete forslag:

- Øg specialiseringsretningen op til tre år.
- Styrk kvaliteten på specialiseringsretningen.
- Indfør specialiseringsgaranti.
- Styrk sammenhængen mellem undervisning og praktik.
- Etablér semesterstruktur med fag.

Disse forslag vil I høre mig gentage mange gange den kommende tid. For vi skal have styrket socialpædagogikken på den social- og specialpædagogiske specialisering. X

Marie Sonne
forbunds næstformand

FOTO: ROBERT WENGLER

Book en gratis og uforpligtende demo af Interaktiv BorgerGuide IBG på www.borgerguide.dk

Nærhed på afstand

Interaktiv BorgerGuide IBG er moduler, der understøtter fællesskaber i trygge, digitale miljøer igennem fælles touchskærme og en personlig app

Borgerguide.dk

DOKUMENTAR

A HOUSE MADE OF SPLINTERS

Den årelange krig i det østlige Ukraine har efterladt børn og deres familier i fattigdom og social armod. I dokumentarfilmen 'A house made of splinters' møder vi en lille gruppe engagerede socialarbejdere, der driver et børnehjem tæt på frontlinjen for børn, som er blevet forladt af deres forældre. Her kan børnene søge tilflugt og få et pusterum. X

Læs mere om filmen på [dfi.dk](#)

RAPPORT

Rusmiddelbehandling til personer med udviklingshæmning

To ud af tre med udviklingshæmning, der samtidig har problemer med stoffer eller alkohol, får i dag ikke behandling for deres rusmiddelproblem, fordi der mangler adgang til relevant behandling. Det viser en ny landsdækkende undersøgelse, som Metodecenteret har udført for Socialstyrelsen. Rapporten giver også bud på, hvordan den eksisterende behandling kan tilpasses, så de kan få den hjælp, de har behov for. X

Find rapporten på [socialstyrelsen.dk](#)

PJECE

På nettet

Socialpædagogerne og Landsforeningen Lev har sammen lavet en lille pjece til borgere om at være på nettet, på Facebook, om køb på nettet, om MitID osv. Der er også et afsnit til støttepersoner, så de ved, hvad de må og ikke må hjælpe med. X

Hent pjecen på [sl.dk/om-os/udgivelser/voksenhandicap/paa-nettet](#)

BOG

Ung, sensitiv og fuld af indre styrke

Er man sart, hvis man ikke kan klare en sjov kommentar eller en hård tone i skolen? I bogen 'Ung, sensitiv og fuld af indre styrke' sætter coach og terapeut Grethe Lindbjerg Sørensen fokus på udfordringer og styrker ved sensitivitet og giver råd til at udnytte alle de sensitive kvaliteter. Bogen er skrevet til både unge og fagfolk, der ønsker at blive klogere på sensitive unge. X

'Ung, sensitiv og fuld af indre styrke', af Grethe Lindbjerg Sørensen, **eget forlag, 145 kr.**

BOG

Legetræning

'Social læring for børn med autisme, adhd og andre udviklingsforstyrrelser' er undertitlen på denne bog, hvor forfatteren Hanne Bendix forklarer, hvorfor legetræning er vejen til at hjælpe disse børn med at udvikle sociale kompetencer. Her forklarer hun desuden, hvordan man som lærer, pædagog eller forælder kan gribe legetræningen an med udgangspunkt i barnets aktuelle udviklingsniveau. X

'Legetræning', af Hanne Bendix, **Forlaget Pressto, 249 kr.**

Supervisionshuset har samlet en gruppe erfarne og højt specialiserede supervisorer i København og Fredericia. De er klar til at hjælpe dig, dine kolleger og din organisation med at skabe kvalitet og trivsel i arbejdet med menneskelig velfærd og udvikling.

Vi superviserer enkeltpersoner og grupper – både inden for og på tværs af fag, og vores supervisorer møder dig med professionel indsigt og et godt overblik. Vi tilbyder også online supervision til enkeltpersoner og grupper, så du kan få supervision lige dér, hvor det passer dig bedst, og den geografiske afstand til supervisor ikke har nogen betydning.

Ring til Jakob Hassing på 88 93 00 01 eller læs mere på [supervisionshuset.dk](#)

TEKST
LEA
HOLTZE
///
FOTO
SOFIA
BUSK

TØJL DIN INDRE ORDNEREFLEKS

Socialpædagogers arbejde med at skabe forandringer i borgernes liv kan føre til omsorgstræthed, mener neuropsykolog **Tina Haren**. En del af løsningen er Den Motiverende Samtale, som hun i dag har med i alt sit arbejde inden for socialpsykiatrien, og når hun underviser socialpædagoger

K

ENDER DU DET: Du føler, at du med alle tænkelige metoder og tilgange har forsøgt at motivere borgeren til at skabe forandringer i sit liv. Men intet virker – tværtimod bliver du igen og igen afvist, og du er på grænsen til at give op.

Det er opslidende at have det sådan, mener neuropsykolog Tina Haren – og det er kil-den til den omsorgstræthed, der kan snige sig ind i socialpædagogers arbejdsliv. En del

af løsningen kan ifølge hende være at tænke motivationsarbejde på en ny måde.

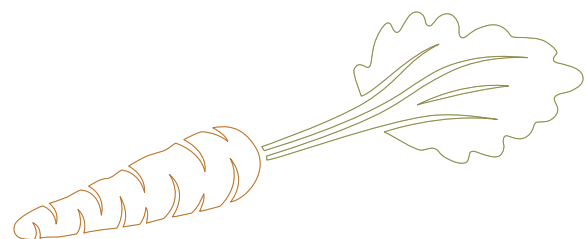
– Den Motiverende Samtale er et rigtig godt bud på, hvordan socialpædagoger og andre professionelle kan lære at passe bedre på sig selv ved ikke at tage for meget ansvar på sig. For det brænder vi ud af, siger hun.

Skal, skal ikke

Da Tina Haren for år tilbage selv arbejdede som psykolog på et hospital, undrede det hende, hvordan hun og kollegerne ofte kunne lægge en fin genoptræningsplan for en patient – og når patienten så kom tilbage et år senere, matchede virkeligheden ikke altid de professionelles anbefalinger.

I dag tænker hun, at en af forklaringerne på det var, at borgeren ikke altid havde følt sig hørt i forhold til sine egne ønsker til det videre forløb og til fremtiden – og derfor mistede motivationen undervejs.

– Hele fundamentet for Den Motiverende Samtale er en personcentreret tilgang ud fra en tro på, at mennesket *er* motiveret, og at det er fra borgeren selv, at ressourcerne, kompetencerne og idéerne skal hentes. Den professionelles opgave er ikke at fylde motivation på, men at frembringe motivation, siger hun og fortsætter:

»
Opgør
Motivationen skal komme fra borgeren – og ikke fyldes på udefra, mener Tina Haren, der ser det som et opgør med 'den professionelle ekspert'.

– På den måde står metoden i kontrast til det styrende paradigme, hvor den professionelle er eksper-ten, der vurderer en problematik hos et menneske og derudfra laver en plan for det menneske.

Bruges bredt

Oprindeligt blev Den Motiverende Samtale udviklet som en måde at motivere mennesker til at gå i misbrugsbehandling. Men i dag bruges metoden langt bredere inden for fx socialpsykiatrien, sundhedsområdet og rehabiliteringsområdet.

Afsættet er, at når et menneske fremstår umotive-ret, er det, fordi mennesker er motiverede for flere forskellige ting. De er med andre ord ambivalente, og det er den ambivalens, der spænder ben for forandringer.

– Jeg er fx supermotiveret for at leve sundere, fordi jeg kan mærke, at jeg har det bedre, når jeg lever sun-dere, og så lever jeg sandsynligvis længere. Men jeg har også en masse gode grunde til ikke at lave en forandring. Jeg har ikke tid til det, jeg elsker slik, og jeg tænker, at det nok skal gå, siger Tina Haren.

Et stort ansvar

Samtidig med at ambivalensen kan spænde ben for forandringerne, så ønsker socialpædagoger ofte det allerbedste for de mennesker, de arbejder med. Netop derfor bliver de hurtigt ramt af det, som man i meto-den kalder 'ordnerefleksen'.

– De er tilbøjelige til at bruge deres gode idéer og ekspertviden til at overtale borgeren til forandring – og lave planer for borgerne: 'Jeg synes, det kunne give mening for dig, at du gjorde sådan og sådan – og vi skal også have en mentor på fra jobcentret, og de har også et tilbud nede i sundhedshuset'. Men så arbej-der man ikke frembringende – man får ikke sat men-neskets i centrum, og borgeren kommer ikke i kontakt med sin egen motivation, siger hun.

Og hvad værre er, så får ordnerefleksens socialpædagogen til at tage alt for meget ansvar på sig, tilføjer Tina Haren.

Hele fundamentet for Den Motiverende Samtale er en personcentreret tilgang ud fra en tro på, at mennesket er motiveret, og at det er fra borgeren selv, at ressourcerne, kompetencerne og idéerne skal hentes. Den professionelles opgave er ikke at fylde motivation på, men at frembringe motivation.

— Tina Haren, neuropsykolog

– Det er et meget stort ansvar at skulle installere en forandring i et andet menneske. Når det ikke lyk-kes, giver det følelsen af at have prøvet alt og være overvældet af afvisninger. Det er enormt frustrere-rende, for de gør jo deres allerbedste. Og de ta-ger ikke fejl – deres løsninger ville være relevante i mange tilfælde. De kommer bare ud af den forkerte mund, siger hun.

For problemet er, at hvis socialpædagogen fortæl-ler, hvorfor og hvordan borgeren skal forandre sit liv, så vækker det borgerens ambivalens, forklarer Tina Haren.

– Så aktiverer det borgerens manglende tro på sig selv, og vedkommende får lyst til at fortælle, hvorfor forandringen ikke kan lade sig gøre, siger hun.

Tal om ambivalensen

Med Den Motiverende Samtale forsøger man at påvirke, hvad der fylder i samtalen – argumenterne for eller argumenterne imod en forandring. Ved at påvirke, hvad der fylder, kan man frembringe motiva-tionen til forandring, fortæller Tina Haren.

Det oplevede hun selv, da hun som neuropsykolog blev tilknyttet en mand, der havde haft en samlermani gennem 40 år. Hun blev koblet på sagen, mens man-den var indlagt pga. en blodprop.

Som det første gjaldt det for Tina Haren om at danne en relation til manden og om at belyse ambiva-lensen – altså få ham til at fortælle, hvad det gav ham at samle, og hvilke ulemper der var ved det.

– Det gav ham så meget at samle. Og der var virkelig mange ting ved at lade være, der var svære for ham. Så han havde enormt stærke status quo-udsagn, »»

Man skal ikke blive stresset over status quo-udsagn – ambivalensen er en naturlig del af det at være menneske.

— Tina Haren, neuropsykolog

som er argumenterne imod forandring. Så mange, at det faktisk gav mening for mig, at han ikke slap det. Han havde derimod ingen forandringsudsagn, som er argumenter, der taler for forandring, fortæller Tina Haren.

Giv plads til forandringen

Samtaleteknikken i Den Motiverende Samtale er at lytte efter status quo- og forandringsudsagn, at stille åbne spørgsmål og desuden at lave spejlinger, fordi man på den måde udviser empati.

Samme tilgang brugte Tina Haren med manden, der samlede. Og stille og roligt begyndte han at tale om, hvilke fordele der ville være, hvis han lykkedes med at slippe sin samlermani.

– Der begyndte at komme små forandringsudsagn om gerne at ville have sin familie på besøg og at kunne passe sine børnebørn. Så blev jeg lidt i dét for at give forandringsudsagnene plads. Jeg spurgte fx, hvordan det ville ændre hans liv, hvad han ville lave med sine børnebørn, og hvad det ellers ville betyde for ham, hvis han ikke samlede. På den måde frembragte det hans motivation, fortæller Tina Haren.

Da forandringsudsagnene fyldte tilpas meget, kunne hun tage fat i den sidste del af metoden, som er at lægge en plan for forandringen. Men det var vel at mærke manden selv, der skulle diktere det næste skridt.

Han pegede på sine pilleglas, som han samlede i sit natbord på hospitalet og hidtil havde nægtet at smide ud.

– Og så var vi i gang og arbejdede videre gennem nogle måneder. I dag har han fuldkommen forandret sit liv. Det kan godt være, han ikke bor så ryddeligt som du og jeg, men han kan skille sig af med ting, og han passer sit barnebarn, siger hun.

Ingen tryllestav

Metoden egner sig ikke kun til samtale-sessioner, men kan bruges i bilen på vej til Distriktpsikiatrisk Center eller over opvasken, mener Tina Haren.

– Det handler egentlig bare om at lytte til, hvad borgeren siger – og at huske på, at det ikke er nogen tryllestav, fortæller hun og fortsætter:

– Man skal ikke blive stresset over status quo-udsagn – ambivalensen er en naturlig del af det at være menneske. Tidligere nederlag og mødet med professionelle, der har villet noget på borgerens vegne, kan gøre det svært for borgeren at mærke, hvad vedkommende selv vil. Her gælder det om at holde fast i sin metode og have tillid til, at alene det at møde et menneske med accept over tid faktisk gør en forskel, siger hun og erkender, at det lyder nemmere, end det er.

– Den Motiverende Samtale tager tid at lære og kræver øvelse. Men igen: Jeg tror, det koster mere på stresskontoen at lade være, og forandringerne tager længere tid eller er umulige, hvis vi ikke har borgeren med. ×

Kom godt i gang

På sl.dk/fagligtfokus kan du læse mere om Tina Haren – og få hendes tre råd til, hvordan du kommer godt i gang med Den Motiverende Samtale.

Ånden i metoden: samarbejde, accept og omsorg

Den Motiverende Samtale er ikke kun en samtaleteknik. Når man arbejder med metoden, gør man det ud fra nogle grundlæggende værdier, som er ånden i metoden: samarbejde, accept, omsorg, frembringe.

Samarbejde indebærer, at den professionelle skaber en jævnbyrdig relation med personen, da begge har viden og erfaringer, der bør bringes i spil i samtalen. Man vil gerne være to eksperter i samtalen: Den professionelle er ekspert på fag, metode, tilbud m.m. Personen er ekspert i eget liv.

Accept handler bl.a. om, at den professionelle interesserer sig for personens tanker, følelser og værdier uden at være dømmende, og at den professionelle reelt respekterer de valg, personen træffer.

Omsorg handler om at rette fokus på personens trivsel og forbedring af personens samlede livssituation. Opgaven er at hjælpe vedkommende og ikke forsøge at påføre andres mål eller andres agenda og manipulere til en bestemt beslutning.

Alle forandringer kræver energi og engagement. Derfor er det vigtigt, at det er personens indre motivation, der bliver den drivende kraft i forandringsarbejdet – det er den, der skal frembringes. I Den Motiverende Samtale mener man, at motivation og ressourcer er til stede i individet. Derfor er opgaven at frembringe de ting i stedet for at installere dem gennem overtalelse og argumenter.

FOTO: SOFIA BUSK

FOTO: SOFIA BUSK

ERFARINGER

SÅDAN ARBEJDER VI MED DEN MOTIVERENDE SAMTALE

Både Patrick John Cullen og Pia Mochau Sørensen har på hver sin arbejdsplads gode erfaringer med at bruge Den Motiverende Samtale. Her giver de et eksempel på, hvordan metoden gør en forskel i deres arbejde:

'Det kræver tillid'

Patrick John Cullen, 52 år, socialpædagog på Dagcentret Egebo for voksne med psykisk funktionsnedsættelse, har arbejdet med Den Motiverende Samtale i to år

JEG ER KONTAKTPERSON for en borger, som bruger meget energi på at gruble over ikke at føle sig anerkendt og set. På tidligere bosteder har han lukket sig inde på værelset i måneder pga. konflikter med personalet.

Vi havde en situation, hvor han var begyndt at blive hjemme og til sidst nægtede at få besøg af mig og de to andre kontaktpersoner. Han blev meget optaget af, hvad der ikke kunne lade sig gøre – endnu en gang gik alt imod ham, og han fik ikke lov til det, han gerne ville.

Men det lykkedes mig at bruge Den Motiverende Samtale til at spejle hans tankeproces og føre det videre til, hvad han så kunne tænke sig, at vi gjorde i stedet. Hans løsningsforslag var at beholde mig som kontaktperson med lidt ekstra tid.

Det krævede tillid fra vores side at gå med hans løsningsforslag. Efterfølgende sagde han, at det gjorde en forskel for ham at blive lyttet til. I dag er en af de andre kontaktpersoner blevet koblet på igen på deltid. ×

'Nu gør jeg en forskel'

Pia Mochau Sørensen, 57 år, socialpædagog og støttekontakt i socialpsykiatrien i Rødovre, har arbejdet med Den Motiverende Samtale i fire år

NÅR EN BORGER førhen var på vej tilbage i misbrug, malede jeg fanden lidt på væggen: 'Du ved godt, hvad der sker, når du drikker – du kan miste dit job, din familie og dit hus.' Nu har jeg lært, hvordan borgerne finder svarene i sig selv.

En af borgerne kalder sig kvartalsdranker. Når han er på vej ud over kanten, taler han om, at han ikke tror på, at han kan holde helt op med at drikke, selvom han gerne vil – men han taler også om, at det er hyggeligt med et par øl, og at det dæmper stressen. Jeg bekræfter ham i hans ambivalens ved at sige: 'Jeg kan godt høre, du har rigtig mange fordele ved at drikke.' Og det bringer forandringsudsagnene frem i ham: 'Der er jo også alle ulemperne, for når jeg drikker, vælter det hele.'

Det vigtige er, at det er ham selv, der siger det. Han er blevet bedre til at holde sig fra alkohol i længere perioder. Og jeg føler, jeg kan hjælpe ham og gøre en forskel. Det giver mig blod på tanden. ×

Marianne Nielsen, 39 år og socialpædagog i Aktivitets-
huset Havkærparken. Indgår i Team for Oligofrenipsykiatri,
O-teamet, som kan kontaktes af bosteder i Aarhus Kommune,
der oplever udfordringer omkring en borger med udviklings-
hæmning, og ved mistanke om en psykiatrisk diagnose.

Maria Zacho Alexandersen, 34 år og sundheds-
og medicinansvarlig sygeplejerske på de to bosteder
Bofællesskabet Skejbyparken og Lyngå-Kollegiet. Indgår
i det tværfaglige O-team, hvor hun i samarbejde med
Marianne Nielsen hver tirsdag har 'O-kyndig-dag'.

» Vi kommer hele
vejen rundt om borgeren

» **Marianne**

Når et bosted står med en borger, der fx er blevet
udadreagerende, ikke sover om natten eller er
begyndt at snakke med fantasivenner, og de ikke
ved, hvordan de skal håndtere borgeren, så kan
de booke Maria og mig – O-teamet – til et møde.
Vi har begge særlig viden om oligofreni.

» **Maria**

Som sygeplejerske er mit første skridt at udrede bor-
geren somatisk. Jeg kigger fx på, om borgeren har fået
et årligt helbredstjek, da både for lavt/højt stofskifte,
vitaminmangel eller en infektion kan være årsag til en
ændring i adfærd. Jeg gennemgår medicinen og kigger
på, om den dårlige nattesøvn fx kan skyldes smerter.

» **Marianne**

Min rolle i O-teamet er at byde ind med den pædagogiske
vinkel i forhold til den borger, som har ændret adfærd. Jeg
ser fx på, om der er behov for at skærme en borger eller
arbejde med struktur og kommunikation. Men jeg bidrager
også med viden om konflikthåndtering og risikovurdering.

» **Maria**

Som team har vi forskellige faglige briller på, og det giver
så god mening, fordi vi formår at komme hele vejen rundt
om borgeren, når vi rådgiver medarbejderne på et bosted.

» **Marianne**

Vi vejleder – men vi stiller ingen diagnoser. Det er med-
arbejderne på bostedet, der kender borgeren bedst. Men
når de kalder på vores hjælp, er det jo ofte, fordi de har
brug for et fagligt blik udefra, i forhold til, hvad der er på
spil, når en borger begynder at ændre adfærd.

» **Maria**

Vi hjælper medarbej-
derne på bostederne
med at få en mere
ensartet praksis, så vi
udleverer forskellige
registreringsskemaer,
der kan give struktur,
fx i forhold til doku-
mentation eller regi-
strering af adfærd.

» **Marianne**

Det kan fx være et værktøj til at ob-
servere og registrere, hvornår bor-
geren bliver aggressiv eller truende.
Er det i forbindelse med overlap,
eller er det måske ved spisetid, at
borgerens adfærd ændrer sig?

» **Maria**

Når en læge henviser en borger til psykiatrien, er vi
med til at opkvalificere henvisningerne – bl.a. udleve-
rer vi et screeningsværktøj, der skal med derud. Men
ofte formår vi faktisk at forebygge, at en borger skal
omkring psykiatrien for at blive udredt, fordi vi ved
fælles hjælp får afdækket, hvor udfordringen ligger.

» Vi komplementerer
hinanden vanvittig godt

» **Marianne**

Jeg ser os meget som et pædagogisk indspark.
Vi kommer og lytter til, hvad de står med – og
så giver vi konkrete bud på, hvad de kan gøre.

» **Maria**

Vi får stor anerkendelse af, at vi er et tvær-
fagligt team. Og vi oplever, at medarbejderne
virkelig kan bruge den viden, vi kommer med,
og de handlemuligheder, vi byder ind med.

» **Marianne**

Jeg prøver at tale ind i deres daglige
arbejde og trækker på min neuropæ-
dagogiske viden og min erfaring med
bl.a. KRAP. Fx har jeg meget fokus på
livshistorier og på, hvad der ligger til
grund for en adfærdsændring. Måske
har borgeren en depression eller op-
lever sorg, fordi der er sket et relati-
onstab i vedkommendes hverdag.

Har du en særlig relation til en borger, kollega, din leder eller en anden i dit
arbejdsliv, som du gerne vil fortælle om, så skriv til: nyhedsrum@sl.dk

Tværfaglighed giver færre medicinfejl

Sagen kort

I projektet 'Medicinsikre botilbud' har 16 socialpædagogiske bosteder gennem snart to år arbejdet med at styrke medicinsikkerheden ved at mindske antallet af medicinfejl.

Det handler bl.a. om at sikre, at medicin leveres og kvitteres for rettidigt – og om at styrke det tværfaglige samarbejde på bostederne omkring medicin-håndtering.

Her kan du læse mere om, hvad projektet går ud på – og blive klogere på de konkrete tiltag og forbedringer, de har arbejdet med på to af bostederne: **Pilebakken i Assens og Søparken i Rebild Kommune.**

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
FOTO
SØREN
KJELDGAARD

PROJEKT

Projektet 'Medicinsikre botilbud' har været en øjenåbner for de 16 deltagende bosteder. Det slår nemlig fast, at medicinsikkerhed bygger på en fælles indsats på tværs af social- og sundhedsfaglige medarbejdere – og at den socialpædagogiske kerneopgave bliver nemmere, når borgerne er ordentligt medicineret

EN BORGER, der ikke får den rigtige medicin. Forkert dosering. En salve mod eksem eller antibiotika mod halsbetændelse, der lige smutter i farten, fordi præparaterne ikke indgår i den dagligt doserede medicin. Eller manglende kvittering for, at

beboeren har fået sine piller, inden bussen afgår til aktivitetscentret.

I processen fra, at man på et bosted modtager medicin, til man doserer, giver og til sidst skiller sig af med medicin, der ikke skal bruges, kan der ske fejl. Fejl, der kan betyde, at en beboer ikke får den nød-

UTH'er
En vigtig del af projektet 'Medicinsikre botilbud' har handlet om at nedbringe antallet af utilsigtede hændelser på de deltagende bosteder.

vendige medicin. Og fejl, der kan føre til påbud ved et sundhedsfagligt tilsyn.

Med projektet 'Medicinsikre botilbud', som Dansk Selskab for Patientsikkerhed står bag i samarbejde med Socialpædagogerne, FOA og KL, arbejder 16 bosteder fra i alt ti kommuner med at minimere omfanget af medicinfejl – de såkaldte UTH'er (utilsigtede hændelser).

– Da Styrelsen for Patientsikkerhed for nogle år siden begyndte at føre sundhedsfagligt tilsyn på botilbud, blev man opmærksom på, at der også skete medicinfejl på bostederne. Og det gik op for bostederne, at medicin-håndtering var noget, man blev nødt til at forholde sig endnu mere til, også i det socialfaglige arbejde. Derfor søsatte vi i 2020 projektet 'Medicinsikre botilbud', fortæller Liv Nørregaard Skøtt, som er projektchef i Dansk Selskab for Patientsikkerhed.

Langt mere end to panodiler

Hendes erfaring er, at patientsikkerhedsbegrebet og arbejdsgangene omkring medicin-håndtering ofte var lidt ukendt land på socialområdet. Derfor har det på mange måder været en øjenåbner for deltagerne i projektet at opdage, hvordan man med en fælles indsats på tværs af social- og sundhedsfaglige medarbejdere kan få godt styr på medicinsikkerheden:

– En sygeplejerske eller en SOSU-assistent kan ikke stå for medicinering alene – de er dybt afhængige af den viden, det socialpædagogiske personale har om borgerens adfærd, vaner og sundhedstilstand. Omvendt er det socialfaglige personale afhængig af deres sundhedsfaglige kolleger, når det handler om fx at vurdere,

Forbedringsmodellen

Forbedringsmodellen er et værktøj til at accelerere forandrings- og forbedringsprocesser. Den bygger på tre spørgsmål:

1. **Hvad ønsker vi at opnå?**
2. **Hvordan ved vi, at en forandring er en forbedring?**
3. **Hvilke forandringer skal iværksættes for at skabe forbedringer?**

Når man går i gang med Forbedringsmodellen, er første skridt altså at definere, hvad man vil opnå med forandringen. Man må godt sætte sig et ambitiøst mål – det kunne fx være 300 dage uden medicinfejl, der kræver kontakt til en læge. Samtidig laver man måske et delmål, som skal opfyldes undervejs – det kunne fx være 100 dage uden medicinfejl, der kræver kontakt til en læge.

KILDE: VPT.DK

om medicinen virker, eller om der er bivirkninger, man skal være opmærksom på, siger Liv Nørregaard Skøtt og tilføjer, at projektet har fået medarbejdere på tværs af faglighed til at rykke lidt tættere sammen i bussen.

– I takt med at borgerne på bostederne bliver mere og mere komplekse, er vi langt ud over 'to panodiler', når det gælder medicinering. Og projektet har tydeliggjort, hvor vigtigt det er med indsatser på begge fronter. For den socialpædagogiske indsats bliver nemmere, når borgerne er korrekt medicineret – og de sundhedsfaglige kolleger har nemmere ved deres arbejde, når de kan trække på socialpædagogernes observationer.

Mange små prøvehandling

I projektet har bostederne brugt en fælles model – 'Forbedringsmodellen' – til at løfte kvaliteten i medicin-håndteringen. Modellen bygger på tre grundlæggende spørgsmål: Hvad ønsker vi at opnå? Hvordan ved vi, at en forandring er en forbedring? Og hvilke

forandringer skal iværksættes for at skabe forbedringer?

– Forbedringsmodellen er rigtig god til at få medarbejderne involveret, fordi den tager afsæt i, at medarbejdere og ledere peger på nogle konkrete mål, og hvilke data der skal indsamles, så man ved, om en forandring er en forbedring, siger Liv Nørregaard Skøtt.

I modellen indgår et værktøj, der sikrer, at man systematisk får omsat idéer til handling. Den såkaldte PDSA-cirkel (Plan-Do-Study-Act) bruges til at lave små prøvehandling, indtil man når frem til den rette løsning.

– Med PDSA-cirklen har bostederne afprøvet forskellige tiltag, som de har vurderet kunne styrke medicinsikkerheden. Og det har været op til det enkelte botilbud at definere og afprøve nye arbejdsgange, der kunne give god mening hos dem, siger Liv Nørregaard Skøtt.

Stjæl med stolthed

Undervejs har der været afholdt fællesdage, hvor fem repræsentanter fra hvert botilbud

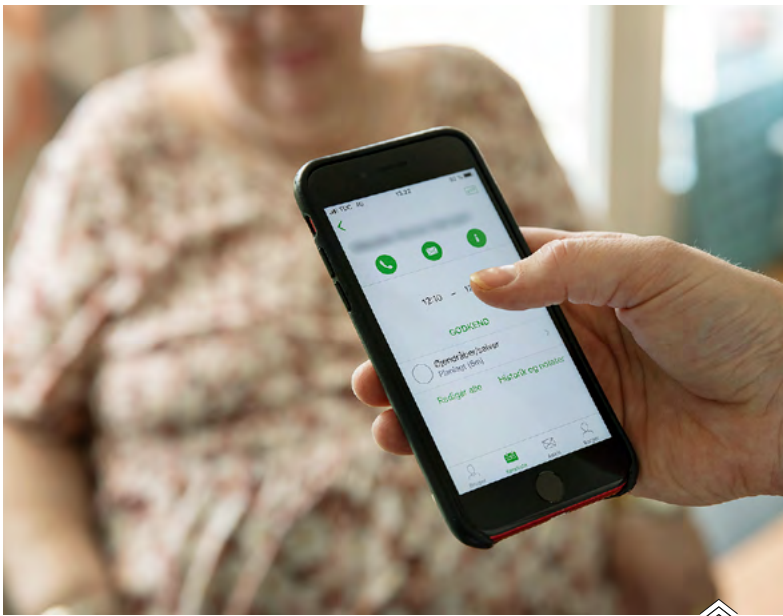
»»

mødtes for at videndele og udveksle erfaringer om de prøve-handlinger, de har sat i gang.

– ’Stjæl med stolthed’, siger jeg gerne, når vi afholder de her læringstræf. For det handler i høj grad om at blive inspireret af hinandens gode idéer, siger Liv Nørregaard Skøtt.

På ét bosted har de fx brugt PDSA-cirklen til at afprøve en ny måde at kvittere for medicinen på. Et andet sted har de arbejdet med at sikre tidstro dokumentation af medicingivningen, ligesom andre botilbud har indført patientsikkerhedskalender, oprettet medicintjekkerfunktioner og indført nye gule bølter til tabt og kasseret medicin.

– Vi holder i alt syv læringstræf. Og når projektet er afsluttet i løbet af 2022, er planen, at vi laver

en spredningsplan for at sikre, at andre tilsvarende botilbud kan få gavn af den viden, metoder og arbejdsgange, der har vist sig at fungere. Bl.a. vil vi lave et inspirationskatalog, der viser de forskellige faser af forbedringsarbejdet. ×

Sikkerhed
På Botilbuddet Pilebakken i Assens har projektet givet færre medicinbehandlingsfejl – bl.a. efter at man har indført en ny funktion som medicintjekker, der går på skift blandt medarbejderne.

Ansvar
Socialpædagog Christina Bro Nielsen er projektleder for ’Medicinsikre botilbud’ i Assens Kommune, hvor hun bl.a. efter projektet skal sikre, at de gode erfaringer fra Pilebakken kan inspirere andre botilbud i kommunen.

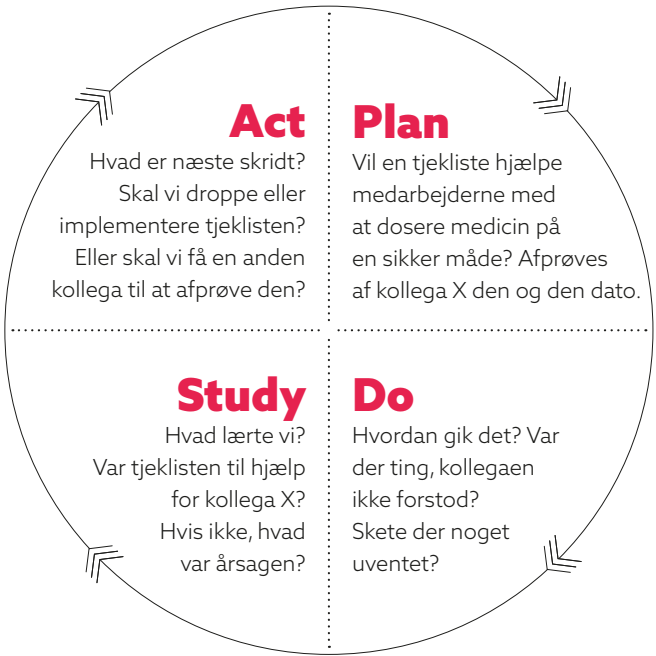
REFLEKSION

Vi har lært af vores fejl

Ny teknologi, der letter dokumentationen – og en medicintjekkerfunktion, hvor medarbejdere på skift har ansvar for at tjekke, om der er kvitteret rigtigt for medicin. Disse er blandt de løsninger, der på **Botilbuddet Pilebakken** i Assens har højnet medicinsikkerheden

Hvad er PDSA-cirklen?

PDSA står for **Plan – Do – Study – Act**. Det er en model, der skal sikre, at man systematisk får omsat idéer til handling. Det bygger på, at man laver små prøvehandlinger, indtil man finder den optimale løsning, der kan køres ud i stor skala.

KILDE: VPT.DK

Om projektet

16 bosteder fra i alt ti kommuner deltagere i ’Medicinsikre botilbud’. Det er Socialpædagogerne, KL og FOA i regi af Fremfærd Borgere med Særlige Behov, der i samarbejde med Dansk Selskab for Patientsikkerhed står bag projektet ’Medicinsikre botilbud’.

Formålet med projektet er at højne medicinsikkerheden for borgere på botilbud ved at mindske antallet af medicinfejl.

Det toårige projekt afsluttes med et sidste læringstræf i november, hvor repræsentanter fra hvert botilbud mødes og deler viden og erfaringer.

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
FOTO
SØREN
KJELDGAARD

DA BOTILBUDET Pilebakken for et par år siden tog hul på projektet ’Medicinsikre botilbud’, var allerførste skridt at undersøge, hvor mange og hvilke medicinfejl der forekom. Alle UTH’er (utilsigtede hændelser) blev gennemgået – og der tegnede sig hurtigt et billede af, at travlhed var den typiske årsag til, at der blev begået fejl med medicinbehandling.

– Men travlhed kan jo dække over rigtig mange forskellige ting. Og da vi dykkede ned i de enkelte sager, viste det sig hurtigt, at

fejl blev begrundet med fx ’færre personale på vagt end planlagt’, ’akutte opgaver’, ’borger indlagt’ – eller den mest udbredte: ’sket i tidligere vagtlag’, fortæller socialpædagog Christina Bro Nielsen.

Hun er ansat i Assens Kommune på tværs af socialområdet og fungerer som projektleder for ’Medicinsikre botilbud’. Pilebakken – et botilbud til voksne med psykiske og fysiske funktionsnedsættelser – er udpeget til at deltage i projektet, og Christina Bro Nielsen skal efterfølgende sikre, at de gode tiltag og erfaringer

ger breder ud til andre enheder i kommunen.

Ryd op inden fyraften
Da først medicinfejlene var analyseret, gik Pilebakken i gang med at udtænke og afprøve forskellige nye rutiner, værktøjer og tiltag, der kunne minimere antallet af medicinfejl. Det har bl.a. ført til, at der nu er implementeret ny teknologi til dokumentationsarbejdet.

– Vi har fået en teknologisk løsning, som er koblet op på vores telefon eller iPad, så vi kan kvittere for medicinen med det

samme. Det er et konkret redskab, der gør arbejdet mere overskueligt – og når vi skal bruge mindre tid på de sundhedsmæssige indsatser, kan vi bruge mere tid på kerneopgaven sammen med borgeren, siger socialpædagog og TR Peter Amtoft Mikkelsen, som er en del af projektets tovholdergruppe.

Et andet tiltag er de såkaldte medicintjekkere. Det er en opgave, som går på skift mellem alle medarbejdere – og når man er medicintjekker ifølge vagtplanen, har man ansvaret for at tjekke, om der er kvitteret rigtigt for medicinen.

– Det handler ikke om, at vi skal gå rundt og tjekke hinanden. Det handler om at kunne tage evt. fejl i opløbet. Med medicintjekker-funktionen fanger vi de uregelmæssigheder, der nogle gange opstår i en travl hverdag – og når at rette op på det med det samme, så det ikke ligger til næste dag som en medicinfejl, siger Peter Amtoft Mikkelsen og tilføjer, at det både løfter kvaliteten i det sundhedsfaglige arbejde og giver større tryghed hos personalet.

Modstand mod sundhed

Selvom det på ingen måde er nyt, at socialpædagoger også arbejder med sundhed og medicinhandling, har projektet sat en streg under, at sundhed og sociale indsatser er hinandens forudsætninger, fortæller Christina Bro Nielsen.

– Det er ingen hemmelighed, at man på mange socialpædagogiske arbejdspladser går rundt med en følelse af, at sundhed i stigende grad trumfer socialt arbejde. Og der var heller ikke ligefrem jubel-scener, da vi sendte de socialfaglige medarbejdere på et femdages apotekerkursus. Men det har ændret sig undervejs, fordi projektet har et klart fokus på, at netop de social-

pædagogiske kompetencer er helt afgørende for, at man kan lykkes med den sundhedsfaglige indsats, siger hun og fortsætter:

– Mit indtryk er, at mange socialpædagoger faktisk oplever det som en lettelse, når opgaverne er præciseret, og der er klare arbejdsgange for det sundhedsfaglige arbejde.

Den oplevelse deler Peter Amtoft Mikkelsen.

– Et socialfagligt tilbud er noget ganske andet end et hospital, hvor patienterne som regel godt ved, hvorfor de skal have medicin. Vores borgere er dybt afhængige af et stærkt relationsbånd, for at de overhovedet forstår, hvorfor de skal have medicin. Og det har været sundt for os at reflektere over egen praksis og få mere struktur og ensartethed i den måde, vi arbejder på, siger han og tilføjer:

– Projektet har tydeliggjort, hvor vigtig den pædagogiske indsats er, også i forbindelse med medicinhandling. ×

Relation

– Når vi håndterer medicin, bygger det på et grundigt relationsarbejde, hvor vi skaber struktur og genkendelighed for beboerne, siger socialpædagog og TR Peter Amtoft Mikkelsen.

Sådan styrker vi medicinsikkerheden

I forbindelse med projektet 'Medicinsikre botilbud' har Pilebakken indført nye rutiner:

- **Ny teknologi**, der forenkler de sundhedsfaglige indsatser – bl.a. ved at man kan udlevere og kvittere for medicin på mobil eller iPad.
- **Medicintjekkere** – en funktion, der går på skift blandt alle medarbejdere og indebærer, at man er ansvarlig for at tjekke, om der er kvitteret rigtigt for medicinen.
- **Ny fast introduktion til nye kolleger** har erstattet sidemandsoplæring. Det sikrer ensartethed i måden, man arbejder med medicinhandling på.
- **Obligatorisk kursus** med fokus på forståelse for virkning af forskellige præparater og medicin. Det betyder bl.a., at man som socialfaglig medarbejder bedre kan registrere borgerens adfærd i forhold til før og efter given medicin.
- **Nye faste procedurer** for, hvordan medicin skal leveres, opbevares, udleveres og kvitteres for.
- **Næste skridt** bliver at indrette et nyt medicinrum med fokus på hygiejne, arbejdslys og ro til opgaven med medicinhandling.

Dialog
De to socialpædagoger Lise Kold Roursgaard (i midten) og Betina Østergaard Madsen (th.) føler sig begge mere sikre i at spotte alle de små vigtige tegn på evt. sygdom hos borgerne, fordi de altid kan få vejledning fra sygeplejerske Charlotte Jakobsen.

STRUKTUR

Systematik og klare arbejdsgange erstatter synsninger

På **Søparken** er socialpædagogerne nøglen til at spotte de små tegn på sygdom hos beboerne og videregive deres observationer til en sundhedsfaglig kollega. Et systematisk tværfagligt samarbejde sikrer, at der er styr på medicinhandling og sygdomsforebyggelse

TEKST
TINA
LØVBOM
PETERSEN
///
FOTO
SØREN
KJELDGAARD

ER DER DUKKET et nyt modermærke op? Udviser beboeren uro, som kunne være de første spæde tegn på en blærebetændelse? Virker en beboer lidt mere træt end normalt, trækker hun sig fra krammet – eller har hun svært ved selv at hjælpe til under morgenrutinerne?

For Betina Østergaard Madsen er det en helt naturlig del af hendes rutiner som socialpædagog på Bofor-men Søparken i Rebild Kommune at lave sundhedsfaglige observationer på borgerne, som har nedsat fysisk og psykisk funktionsevne.

– Som socialpædagoger er vi de primære personer omkring bebo-

erne – og det er os, der hurtigt kan spotte små forandringer i adfærd, som kunne skyldes sygdom. Derfor er vi oplært i at observere selv de mindste ændringer – og i at beskrive, hvad vi ser, fortæller Betina Østergaard Madsen.

At socialpædagoger også har blik for beboernes fysiske til- >>>

Kendskab
I sit arbejde som socialpædagog observerer Lise Kold Roursgaard altid, hvordan borgeren har det psykisk og fysisk. – Jeg er oplært af min sygeplejerske-kollega til at holde øje med og reagere på selv de mindste ændringer i beboerens adfærd, siger hun.

stand, er som sådan ikke noget nyt – heller ikke på Søparken. Men i forbindelse med deltagelse i projektet 'Medicinsikre botilbud' er der skabt en ny systematik i, hvordan det socialfaglige personale observerer for herefter at melde tilbage til boformens sygeplejerske, Charlotte Jakobsen.

– Socialpædagogerne kan spotte en lungebetændelse hurtigere end mig, for det er dem, der kender beboerne og opdager, når noget afviger fra normalen. Vi har op-lært alle i, hvad de skal holde øje med hos beboerne. Det har skabt en øget opmærksomhed på det sundhedsfaglige, hvilket er utrolig

vigtigt, fordi vores beboere, i takt med at de bliver ældre og ældre, udvikler flere forskellige lidelser og sygdomme, siger Charlotte Jakobsen.

Registrér og beskriv

Da Søparken tog hul på projektet 'Medicinsikre botilbud', som har til formål at højne patientsikkerheden for borgere på botilbud, var det med afsæt i et ønske om at skabe mere systematik i arbejdet med medicinbåndtering og erstatte synsninger med viden og klare arbejdsgange. Det fortæller Vivi Olesen, som er leder af boformen.

– Som socialpædagog skal man ikke 'synes' noget om et rødt mærke, ændret appetit eller vægtøgning. Men man skal kunne registrere og beskrive det, så man bidrager til at klæde sygeplejersken på til at træffe de rette sundhedsfaglige beslutninger. Og den systematik har vi fået til at fungere rigtig godt hos os, siger hun.

Det er Lise Kold Roursgaard helt enig i. Som socialpædagog føler hun sig både mere sikker i at spotte de små tegn på forandringer hos beboerne – og i at håndtere medicin på en forsvarlig måde.

– Vi får løbende oplæring af vores sygeplejerske, Charlotte, i,

Synsninger
– Som socialpædagog skal man ikke 'synes' noget om et rødt mærke, ændret appetit eller vægtøgning. Men man skal kunne registrere og beskrive det, siger leder Vivi Olesen.

hvordan vi håndterer beboernes medicin, og det giver en stor tryghed. Hun viser os i praksis, hvordan vi fx skal dosere øjendråber eller afføringsmidler, og hun instruerer os i, hvornår vi skal bruge handsker, fordi en salve er særlig skrap for huden. Og vigtigst er, at jeg til enhver tid kan sige fra, hvis jeg ikke føler mig tryk ved at give en bestemt type medicin, siger hun.

Frigiver ressourcer

Som leder har Vivi Olesen oplevet, at det frigiver flere ressourcer blandt det socialfaglige personale, at der er ansat ekstra sundhedsfaglige hænder i form af en sygeplejerske.

– Jeg ser det som en investering – både når det gælder vores medicinbåndtering og hele den sundhedsfaglige indsats, men også når det gælder socialpædagogerne arbejde. Når de har klare arbejdsgange og ved, at de altid kan læne sig op ad en sundhedsfaglig kollega, kan de bedre fokusere på deres kerneopgave. Det frigiver tid, at vi har organiseret os på den måde, siger hun.

Begge socialpædagoger er da også begejstrede for det tætte samarbejde med en sygeplejerske, der nu er etableret på Søparken.

– Det er helt genialt at have en kollega, der ved, hvordan vores be-

boere fx reagerer fysisk, i takt med at de bliver ældre – og på de symptomer og følgesygdomme, vi skal være opmærksomme på. Den slags lærer vi jo ikke på pædagogstudiet, siger Betina Østergaard Madsen, som suppleres af Lise Kold Roursgaard:

– Jeg føler mig meget mere sikker i at kunne spotte alle de små vigtige tegn, og vi bliver jo klogere hele tiden. Samtidig gør det mig meget stærkere, når jeg fx skal ringe til vagtlægen eller en udekørende sygeplejerske, at jeg rent faktisk ved, hvad jeg taler om.

Visuelt og håndgribeligt

Som den primære sundhedsfaglige medarbejder og tovholder på projektet på Søparken gør sygeplejerske Charlotte Ladefoged Jakobsen rigtig meget for, at medicinbåndtering og hverdagens sundhedsfaglige opgaver er så håndgribelige som muligt.

– Jeg står til rådighed for mine socialfaglige kolleger, og der findes ingen dumme spørgsmål. Er der en beboer, som har udviklet eksem, så tager jeg socialpædagogen med ind til beboeren og viser, hvordan man bruger cremen – og fortæller, hvad de skal reagere på og gøre, når noget ikke er, som det skal være. Jeg prøver virkelig at

Et godt tip

På Søparken har de indført gule medicinbøtter hos hver borger til fundet, tabt og kasseret medicin og dosisposer.

– Hvis man finder en pille, der er tabt på gulvet, eller man står med en medicinpose, hvor beboerens CPR-nummer står på etiketten, så har man nu en bøtte til etiketter – og en bøtte til fundet, tabt og kasseret medicin. Og så samler sygeplejersken det og sørger for, at alt makuleres, siger leder Vivi Olesen.

gøre de sundhedsfaglige opgaver meget konkrete og visuelle i hverdagen, siger hun.

Siden projektets start er antallet af medicinfejl faldet – og medarbejderne udtrykker, at der er kommet mere ro omkring medicinbåndtering. En fælles forståelse af, at behandling af sygdom er essentiel for borgernes livskvalitet, gør, at de sundhedsfaglige opgaver nu er blevet en naturlig del af hverdagen.

– Det er lidt en kulturændring, vi har skabt, som bygger på, at vi bruger hinandens faglighed bedst muligt. Sundhedsopgaverne er jo kommet for at blive, og jeg synes, at vi på Søparken har fundet den helt rigtige måde at samarbejde på omkring medicinbåndtering, hvor ingen føler, at de bevæger sig ud i noget, de ikke har styr på, siger Charlotte Ladefoged Jakobsen. ×

Nyt refleksionsværktøj:

BRUG PODCAST TIL FAGLIG SPARRING

Der findes lige nu mere end 30 podcastepisoder på sl.dk/podcast, som giver faglig inspiration direkte i øregangene. Nu har de sidste nye afsnit fået en makker – et refleksionsværktøj, som giver mulighed for at bruge podcasten til sparring og videreudvikling af fagligheden på din arbejdsplads

Eksempel på refleksionsværktøjet til podcast om skånsom magtanvendelse.

Refleksionsværktøjet består af to dokumenter: En opsummering af de vigtigste pointer fra podcastafsnittet og en række spørgsmål til at kickstarte den faglige refleksion over, hvordan man kan bruge den nye viden. Læs, hvordan I bruger refleksionsværktøjet trin-for-trin.

Trin 1 Afsæt tid til faglig refleksion med dine kolleger, fx på et personalemøde eller en faglig dag.

Trin 2 Lyt i fællesskab til et afsnit af Socialpædagogerne podcast, og bliv klædt på til at kende en bestemt metode eller tilgang, der er relevant netop i jeres hverdag. Du finder podcasten dér, hvor du normalt lytter til podcasts, fx Apple Podcasts, Google Podcasts, Podimo eller Spotify. Her søger du efter 'Socialpædagogerne' og vælger den episode, du gerne vil høre. Du kan også finde den på sl.dk/podcast.

Trin 3 Find det refleksionsværktøj, der knytter sig til det pågældende podcastafsnit. Det ligger som link i beskrivelsen af podcastafsnittet og er klar til at blive downloadet og printet ud.

Trin 4 Læs opsummeringen af den viden, I fik i podcast-afsnittet.

Trin 5 Svar på spørgsmålene til det, I lige har hørt, og sæt den faglige refleksion i gang.

Sådan kommer du i gang med podcast

En podcast er en lydoplevelse som fx et radioprogram, du kan lytte til, lige når du har lyst. Du kan lytte til podcast fra din smartphone, computer eller tablet. **Det kræver blot, at du har et program til at afspille podcast**

Hvis du har en iPhone eller iPad, har du allerede en lillafarvet podcast-app, der hedder Podcasts

Hvis du har en android-telefon eller -tablet, skal du selv downloade en lytte-app i Google Play – fx Podbean, Pocket Cast eller Google Podcast

Du kan også lytte til podcasten via **Spotify eller på sl.dk/podcast**

Søg på 'Socialpædagogerne' i din app

Tryk 'Følg' eller '+', hvis du vil have besked, når der er nye afsnit

Sammen giver vi mere tilbage

Tjek din opsparing på pka.dk/pkatjek

Hvordan går det med din opsparing?

Din pensionsopsparing skal give dig frihed og tryghed, når du ikke længere arbejder. Brug et par minutter på at tjekke den, og vælg om du vil indbetale lidt ekstra selv. Så kan du få samme gode rente på 5 % i 2022 som på din pensionsopsparing.

Ring og få en personlig anbefaling på 39 45 45 40.

PKA er en af Danmarks største pensionskasser med 350.000 medlemmer indenfor social- og sundhedsområdet og investeringer for 400 mia. kr.

Livsudfoldelse

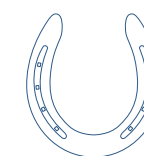
Eleverne glæder sig hele ugen til at tage plads i sadlen og i eget tempo udfolde sig på hesteryg – trygt flankeret af hver sin pædagog.

Om tirsdagen rider vi

En gang om ugen går en håndfuld elever fra **Ungdomsuddannelsescenter Maglemosen** til ridning i Ballerup Rideklub.

Timen på hesteryg pirrer sanserne, styrker motorikken og øger selvværdet. Og så giver det de unge en mulighed for – trods deres handicap – at udleve en sport og fritidsinteresse ligesom alle andre unge

TEKST
MALENE DREYER
///
FOTO
KASPER LØFTGAARD

Personlig udvikling

– Ridningen og omgangen med hestene skaber ro. Vi kan se og mærke på vores unge, at de udvikler sig og har gavn af rideoplevelsen, siger socialpædagog Camilla Horn, som er en af hovedkræfterne bag rideprojektet.

En særlig rytter

– Heste har en sjette sans. De kan fornemme, når de har en rytter med særlige behov eller sårbarhed i nærheden, siger Maria Kroman, daglig leder af Ballerup Rideklub.

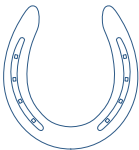
Muligheder

– Alle har ret til at tage en uddannelse, og alle har ret til at dyrke sport. Ridningen handler også om at gøre noget, som alle andre unge gør. Eleverne ser deres søskende gå til svømning eller ridning, de skal også have muligheden, siger Elisabeth Simonsen, leder af Magleмосen.

Sansemotorik

Kontakten med hestene er en proces på elevens egne betingelser. For nogle kræver det en lang indkøring over mange besøg, hvor de bare er med for at kigge for siden hen i små skridt at nærme sig hesten, klappe den, stryge dens manke, komme op at sidde og ride med en pædagog i hånden – en udviklingsproces i respekt for den enkeltes tempo.

En tæt relation

Eleverne har deres faste heste – det skaber tryghed og genkendelighed. Ridningen styrker bl.a. de unges muskulatur og motorik. Julie, som sidder i kørestol, får oplevelsen af frihed og bevægelighed, når hun kommer op på hesten.

Kræver opbakning

Hele personalegruppen har været åbne for, at det her kunne lade sig gøre. Det kræver fleksibilitet og velvilje fra personalets side, da der skal være mange med til at trække. Men alle bakker op. – Det er fedt at kunne gøre nogle hyggelige ting og give eleverne nogle oplevelser, siger socialpædagog Camilla Horn.

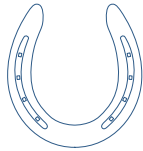
Livsglæde

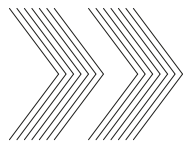
Sara strigler sin faste hest, James, efter ridetimen, og sammen med Maria Kroman tager hun afsked med James: – Vi ses om en uge, siger hun. En glad pige går ned til bussen og glæder sig allerede til næste tirsdag.

Ugens højdepunkt

Ridehuset summer af fornøjelse. Eleverne smiler og nynner, og af og til lyder der udbrud af grin og hvin, når hesten sætter i trav, og opmuntrende tilråb fra pædagerne på sidelinjen. Rytterne finder ind i en naturlig rytme med hestens rolige bevægelser. Kinderne får farve, og ryggen rankes. Som de sidder der i bevægelse højt til hest, udstråler eleverne stolthed, koncentration og ikke mindst livsglæde.

Jeg bruger min baggrund som mobber til at hjælpe unge

TEKST ULLA ABILDTRUP /// FOTO RICKY JOHN MOLLOY

Hvad er din baggrund?

Jeg er uddannet pædagog i 2007 og har i en årrække arbejdet med unge på opholdssteder, friskoler og efterskoler. Ved siden af mit job som socialpædagog har jeg arbejdet med unge som frivillig inden for kampsport.

Hvad fik dig til at sætte fokus på mobning?

Jeg var til jubilæum med mine gamle klassekammerater, og her sagde nogle af dem, at jeg havde været en kæmpe idiot i skolen, fordi jeg havde mobbet så groft. Det kom fuldstændig bag på mig, for jeg troede, at vi bare havde haft det sjovt. Men ved nærmere eftertanke forstod jeg, hvad de mente. Jeg kom fra noget forfærdelig skidt derhjemme og skød med skarpt i skolen, fordi jeg ikke vidste, hvordan jeg skulle forholde mig til mine følelser. Senere kom jeg til at tale om emnet med min ven Claus Heine, som jeg har etableret en ny kampsportsklub med, og det viste sig, at han havde været mobbeoffer. Vi blev enige om at prøve at bruge vores erfaringer til at hjælpe unge mobbere og mobbeofre, og idéen blev til Stoop.nu.

Hvordan var det at tage det initiativ?

I Stoop.nu får de unge mobbere og mobbeofre et gratis medlemskab af en idrætsklub i et år, fordi det er vores erfaring, at de unge har godt af at blive en del af et stærkt sportsligt fællesskab. Vi har været rundt til en del klubber for at fortælle om vores projekt. Nogle har været

Viktor Træholt 53 år

2022
Medstifter af den frivillige organisation Stoop.nu for unge krænkere og mobbeofre i Holbæk Kommune

2021
Roskilde Friskole, der tilbyder specialundervisning og dagbehandling for børn og unge, der har brug for et anderledes skoletilbud

2017
Søbæk Behandlingsskoler

2007
Uddannet pædagog

skeptiske, fordi Stoop.nu er et nyt tilbud. Andre har undret sig over behovet, for 'mobning eksisterer vel ikke mere, når der nu er mobbepolitik alle steder?' Men det kan jeg love dig for, at det gør, og mobning gør folk syge og får dem til at miste deres selvværd. Jeg tager altid de svages parti, fordi jeg har en stor retfærdighedsfølelse – jeg vil kæmpe for, at tabu bliver mindre tabubelagt.

Hvornår har din faglighed gjort en forskel?

På et tidspunkt var der to unge – den ene var dansk, og den anden af arabisk herkomst, men de hadede hinanden og var super-racistiske. Jeg tog en snak på tomandshånd med dem og gennemgik Triggeranalysen for at synliggøre, hvilken adfærd, følelser og baggrund der lå til grund for deres opførsel. Snakken viste, at de intet konkret havde imod hinanden. Så tog jeg først den ene og så den anden med hen i den lokale kampsportsklub, hvor de hurtigt blev tændt af sporten og fællesskabet. Tredje gang satte jeg dem stævne i klubben samtidig. I starten var det akavet, men der gik ikke længe, før de var mere optaget af træningen end af deres konflikt. De fandt ud af, at de kunne træne hinanden gode, og fik en gensidig respekt.

Hvad er dit råd til andre?

Mit motto er, at jeg altid har succes i livet. For når jeg fejler, lærer jeg af mine fejl, og det er også en succes. Så mit råd til andre er, at de skal kaste sig ud i det, de brænder for. ×

Fortid som mobber

Som ung mobbede socialpædagog Viktor Træholt selv sine klassekammerater. I dag bruger han den erfaring til at hjælpe unge mobbere og mobbeofre.

Medstifter af Stoop.nu

Job- og karriererådgivningen tilbyder gode råd og sparring til dig, der overvejer at skifte spor.
Ring mandag kl. 14 til 17 på 7248 6060
eller bestil tid til en samtale på 7248 6000

FOTO: TOR BIRK TRADS

Socialpædagog **Mette Bram Mølkær** hjælper STU-elever med at finde en vej ud af pædagogverdenen. Som motivationsmedarbejder har hun fokus på, hvordan de unge finder nye mestringsstrategier, når de skal lære at stå på egne ben.

Mit faglige fokus

JEG MOTIVERER UNGE TIL AT FINDE MENNESKET BAG DIAGNOSEN

Hvordan arbejder du med at motivere de unge?

Vi kigger først og fremmest på, hvilken type elever der kommer til os. Dvs. frem for at holde fokus på, hvad de kommer fra, og hvad de kan, så spørger vi, hvilket menneske er du, og hvad synes du er fedt? Vi tager udgangspunkt i det, de unge har en begejstring for. De vokser, når vi anerkender det, de er gode til.

Nævn et eksempel fra din hverdag, hvor motivationsarbejdet gjorde en forskel.

Jeg arbejdede med en gruppe unge autister, der alle havde et ønske om at vise en ny side af sig selv. Så vi blev enige om at opføre 'Orla Frøsnapper' som skuespil. Det krævede så meget mod af dem at stille sig op på scenen, huske sine replikker og sige dem højt i en mikrofon iført gakket tøj og kasketter. Det var sindssygt godt for dem, for de fik brudt nogle mønstre omkring deres diagnose, som de var klar til at bryde ud af.

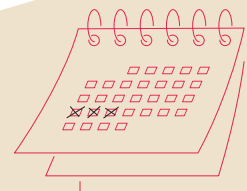
Hvorfor var det godt for dem at lave skuespil?

Gruppen savnede frihed og selvbestemmelse, og de ville have lov til at pakke selve mennesket ud. For de følte, at de havde haft en etikette med den her autismediagnose på sig, og så var menneskedelen måske trådt lidt i baggrunden. De havde rigtig meget brug for at udtrykke dem, de var.

Hørt!

Jo tidligere vi kommer ind i billedet, desto lettere er det for de unge at få fat i livet igen. Så er der endnu ikke så mange ting, der er væltet for dem, som kunne være væltet, hvis vi først var kommet på banen senere i deres liv.

— **Iben Jessen**, projektleder på forsorgshjemmet Toften i Slagelse, til dr.dk i forbindelse med omtale af et nyt projekt, der skal hjælpe unge hjemløse i job eller uddannelse

Øjeblikket

Jeg er her til eftermiddag kommet hjem efter tre helt fantastiske dage i selskab med 15 vanvittig fagligt kompetente og engagerede socialpædagoger. Et helt fantastisk tiltag, hvor vi lærer at blive bedre til at netværke, organisere, kommunikere og i det hele taget blive bedre til at tydeliggøre det vanvittig vigtige arbejde, vi gør hver dag som socialpædagoger. Jeg glæder mig allerede til næste modul!

— **Sila Lykke Henvig**, som deltager i Socialpædagogernes Fagpolitisk Uddannelse